

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Claracollege te ARENDONK

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	29454
Instelling	Sint-Claracollege
Directeur	Willy BRION
Adres	Kloosterbaan 5 - 2370 ARENDONK
Telefoon	014-67.85.72
Fax	014-67.16.83
E-mail	info@sintclara.be
Website	http://www.sintclara.be
Bestuur van de instelling	VZW KOR Turnhout
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
Scholengemeenschap	SGKSO Arendonk - Beerse - Turnhout
Adres	Kloosterbaan 5 - 2370 ARENDONK
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	28-01-2013 t.e.m. 01-02-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	22-02-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jurgen Hus
Teamleden	Luc Mondelaers Marie-Rose Van Nooten Martine Zaman
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Techniek in de eerste graad A-stroom (2010/17)	8
3.1.1.2 Engels in het tweede leerjaar van de eerste graad in de basisopties Handel, Latijn, Mechanica-Elektriciteit, Moderne Wetenschappen en Sociale en technische vorming (2011/002).....	9
3.1.1.3 Economie in het aso van de tweede graad Economie (2006/050)	11
3.1.1.4 Huishoudkunde, opvoedkunde en expressie in het tso van de tweede en derde graad Sociale en technische wetenschappen (2011/038, 2011/041, 2012/080)	12
3.1.1.5 Economie in het aso in de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (2006/051)	16
3.1.1.6 Duits in het aso in de derde graad Economie-moderne talen (2006/030)	18
3.1.1.7 Engels en Frans in het aso in de derde graad Economie-moderne talen (2006/041, 2006/005)	19
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in het bso van de derde graad Lassen-constructie (2010/031)	20
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Professionalisering	24
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	24
4.2 Welzijn.....	24
4.3 Begeleiding.....	25
4.3.1 Leerbegeleiding	25
4.4 Evaluatie.....	26
4.4.1 Evaluatiepraktijk	26
4.4.2 Rapporteringspraktijk	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	30
6.1 Wat doet de school goed?.....	30
6.2 Wat kan de school verbeteren?	30
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	30
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	31
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	31
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Claracollege is een middelgrote school, landelijk ingebed in het sociale weefsel van de regio. Het onderwijsaanbod omvat in de eerste graad een A- en B-stroom, met basisopties die aansluiten op de tweede graad. Naast het ruime aanbod binnen het aso heeft de school een beperkt aantal studierichtingen binnen het tso en bso in de studiegebieden handel, mechanica-elektriciteit en personenzorg.

In de school heerst een positief leer- en leefklimaat. Ze wil kwaliteitsonderwijs aanbieden, waarbij de participatie en het welbevinden van alle participanten centraal staan. Vanuit een duidelijke organisatiestructuur en een zorgvuldig uitgewerkt schoolwerkplan is er op schoolniveau ook aandacht voor kwaliteitszorg. Gegevensverzameling en –analyse leiden tot het uitwerken van relevante acties en bijstellingen. Om de interne expertise te verruimen doet het beleid ook een beroep op externe deskundigen. Het beleid heeft echter minder zicht op de onderwijskundige processen op uitvoeringsniveau. De leerplanrealisatie binnen de vakken wordt niet systematisch opgevolgd. De invloed van de vakgroepwerking op de kwaliteit van het onderwijsproces is matig, omdat een doeltreffende beleidsmatige aansturing en opvolging voorlopig nog ontbreken.

De meeste leerlingen stromen vlot door in de eigen school en het aantal A-attesten is hoog. Ook in het vervolgonderwijs zet deze trend zich verder via een goed deelnemingspercentage en studiesuccessen die boven het Vlaamse gemiddelde liggen.

Het erkenningsonderzoek geeft een wisselend kwaliteitsbeeld van de leerplanrealisatie in de geselecteerde vakken en structuuronderdelen. Voor Engels in de eerste graad, voor economie in de tweede graad Economie, voor Engels en Frans in de basisvorming en Duits in het specifieke gedeelte van de derde graad Economie-moderne talen voldoet de leerplanrealisatie. Dit is ook het geval voor de onderzochte vakken binnen de studierichting Lassen-constructie en binnen de tweede en derde graad Sociale en technische wetenschappen.

De leerplanrealisatie is onvoldoende voor het vak techniek in de A-stroom, voor economie in de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde en voor het specifiek gedeelte van de vakken Engels en Frans in de derde graad Economie-moderne talen. Voor het vak techniek is de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerdoelen. De tekorten voor de andere vakken zijn het gevolg van onvoldoende leerplangerichtheid, onvoldoende realisatie van de leerdoelen en het gebrek aan een valide evaluatie. Ook de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie in de derde graad aso is een zwak punt. Weliswaar legt de school voor deze leerlingengroep een eindwerk op waarop de leerlingen in een seminarie worden voorbereid. Hoewel hierin een aantal onderzoeksvaardigheden aan bod komen, stroken opzet en uitwerking onvoldoende met de betrokken eindtermen.

Het onderzoek van de processen leerbegeleiding, evaluatie- en rapporteringspraktijk geeft overwegend een positief beeld.

De school beschikt over een goed uitgewerkte visie op vlak van leerbegeleiding. Uit de doorgelichte vakken blijkt dat de leerlingen globaal genomen goed ondersteund worden in hun leer- en ontwikkelingsproces. Vooral in de eerste graad is de leerbegeleiding goed gestructureerd uitgebouwd en geconcretiseerd tot op het klasniveau. Een uitgebreid pakket preventieve en curatieve maatregelen ondersteunt de leerbegeleiding. De leerbegeleiding op klasniveau verloopt nog niet altijd even efficiënt. Er is ook een digitaal en dynamisch leerlingenvolgsysteem dat zowel door de leraren als door begeleiders goed wordt aangewend.

Sinds de vorige doorlichting heeft de school een positieve weg afgelegd op het gebied van evaluatie. Door participatie van de leraren en de vakgroepen is de evaluatiepraktijk uitgewerkt en geconcretiseerd per onderwijsvorm en vak. Ondanks de initiatieven op schoolniveau en de uitgeschreven praktische organisatie van de evaluatie, wordt ze inhoudelijk onvoldoende aangestuurd en opgevolgd door het beleid. Zo blijkt uit de evaluatiepraktijk van de doorgelichte vakken dat de evaluatie veelal nog onvoldoende afgestemd is op de leerdoelen. Ook de rapporteringspraktijk kende een positieve evolutie t.o.v. de vorige doorlichting. Er

wordt gestreefd naar een vlotte communicatie en concrete remediëring met feedback naar de ouders. Daartoe worden via elektronische weg de nodige gegevens verzameld en in duidelijke rapporten weergegeven. De oproep van het schoolbeleid om de rapportpunten van remediërende en stimulerende commentaar te voorzien, wordt slechts in beperkte mate en sterk leraarafhankelijk toegepast.

Het onderzoek naar de procesvariabele deskundigheidsbevordering geeft een minder positief beeld. De directie spoort de leraren aan tot professionalisering via het volgen van intern en extern aangeboden nascholing en via (schooloverstijgend) vakoverleg. Door gebrek aan een voldoende uitgewerkt en gestructureerd nascholingsplan en door onvoldoende aansturing en opvolging mist zij echter doelgerichtheid.

De conclusie voor de drie onderzoeksvragen die in het kwaliteitsdecreet centraal staan, is overwegend positief. Het erkenningsonderzoek wijst uit dat de onderwijsdoelstellingen voor een aantal vakken niet bereikt worden. Omwille van de tekorten voor techniek in de eerste graad A-stroom en voor Engels, Frans en economie in het specifiek gedeelte van het aso derde graad, brengt de onderwijsinspectie een beperkt gunstig advies uit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Engels, techniek	
Graad 1 Handel	Engels, techniek	
Graad 1 Latijn	Engels, techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Engels, techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Engels, techniek	
Graad 1 Sociale en technische vorming	Engels, techniek	
Graad 2 ASO Economie		economie
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen		expressie, huishoudkunde, opvoedkunde
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	Duits, economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 BSO Lassen-constructie		specifieke vorming
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		expressie, huishoudkunde, opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Techniek in de eerste graad A-stroom (2010/17)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie is onvolledig en de evaluatie toont onvoldoende aan of de leerlingen de meeste leerplandoelstellingen bereikt hebben.

Onderwijsaanbod Binnen de klaspraktijk benaderen de leraren sterk de leerplanvisie. Via projecten komen de verschillende toepassingsgebieden (energie, informatie en communicatie, constructie en transport) geïntegreerd aan bod. De voorbije schooljaren is het toepassingsgebied biochemie echter onvoldoende of niet behandeld. Voor het huidige schooljaar is er op dit gebied bijsturing gepland. Zowel de kerncomponenten (technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzes) als de dimensies (begrijpen, hanteren, duiden) vinden een draagvlak binnen de meeste toepassingsgebieden. Door de diversiteit van de oefeningen slagen de leraren er bij de leerlingen in om de interesse voor techniek en de technische geletterdheid te verhogen.

Onderwijsorganisatie De school biedt de lestijden in blok aan, wat functioneel is voor het realiseren van de leerplandoelen. De grootte van de klasgroepen, waaronder diverse klassen met meer dan 20 leerlingen, is echter een belemmerende factor om de leerplandoelen succesvol te realiseren.

Uitrusting De school beschikt over twee technieklokalen die beiden ingericht zijn als een vaklokaal, waardoor actief en constructief leren en werken mogelijk wordt gemaakt. De lokalen beschikken over voldoende materiële middelen en het didactisch basismaterieel om de leerplanrealisatie te bevorderen en om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. In één van de lokalen beschikt men niet over voldoende computers, waardoor de invulling van de ICT-integratie bijna niet gerealiseerd kan worden. Dit lokaal is ook vrij klein waardoor, gezien de vrij grote klasgroepen, het klasmanagement onder druk komt te staan en de stap 'maken/realiseren', bij het doorlopen van het technologisch proces, moeilijk realiseerbaar wordt.

Evaluatiepraktijk De school opteert voor gespreide evaluatie, maar deze is onvoldoende valide, evenwichtig en transparant en bestaat momenteel vooral uit een beperkt aantal productevaluaties. Procesevaluatie komt zelden aan bod en duidelijke evaluatiecriteria en afspraken binnen de vakwerkgroep ontbreken. Remediëringsinitiatieven worden slechts beperkt geregistreerd, gecommuniceerd en opgevolgd. De leerlingen worden nog onvoldoende gestructureerd gestimuleerd om zichzelf te evalueren, om zodoende hun eigen leerproces bij te sturen.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. De leerlingen worden zo goed mogelijk en met veel enthousiasme begeleid. De technische realisaties dragen positief bij tot hun motivatie. Voor de invulling van de projecten worden leerplanondersteunende opdrachten uit een werkboek gebruikt. In de meeste leerlingenopdrachten is het technisch proces herkenbaar opgenomen.
Activerende werkvormen zorgen voor voldoende afwisseling in het didactisch proces. Naast het aanbrengen van kennisinhouden en het uitvoeren van individuele en groepswerkjes, hebben de leraren ook aandacht voor het 'begeleid zelfstandig leren'.

Deskundigheidsbevordering De vakdeskundigheid, de bereidheid tot overleg en de samenwerking zijn sterke punten. De vakgroep vergadert op regelmatige basis, maar de vergaderingen worden inhoudelijk nog zwak ingevuld. Uit de verslaggeving blijkt dat vooral praktische afspraken aan bod komen en slechts zelden pedagogisch-didactische thema's. Vakinhoudelijke afspraken zoals een degelijke leerplanstudie, gelijkgerichte afspraken betreffende evaluatie, het uitzetten van leerlijnen in functie van de projecten en de toepassingsgebieden worden nog onvoldoende aangepakt. De leerplanrealisatie wordt nog niet systematisch bewaakt. De vakgroepwerking wordt nog onvoldoende aangestuurd en opgevolgd door het beleid.
De leraren volgen voldoende vakgerichte nascholing, maar de meer pedagogisch-didactische nascholing is beperkt.

3.1.1.2 Engels in het tweede leerjaar van de eerste graad in de basisopties Handel, Latijn, Mechanica-Elektriciteit, Moderne Wetenschappen en Sociale en technische vorming (2011/002)

Voldoet

Er is aandacht voor een evenwichtig aanbod en een voldoende diepgaande realisatie van de leerplandoelstellingen en de eindtermen. De evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op de eisen van het leerplan. De minimale materiële vereisten voldoen maar zijn niet altijd beschikbaar.

Onderwijsaanbod De school volgt de vernieuwde leerplanvisie door aandacht te hebben voor een evenwichtige ontwikkeling van communicatieve en interculturele competenties in de vijf vaardigheden (luisteren, lezen, spreken, gesprekken voeren en schrijven) en de interactie ertussen. De leerlingen voeren van meet af aan gevarieerde communicatieve taaltaken uit. In hun groei naar autonomie leren ze functioneren in zo authentiek mogelijke taalgebruikssituaties, maar ze reflecteren niet altijd voldoende over taalgebruik en taalgebruikssituaties. Ze leren voldoende omgaan met verschillende tekstsoorten.
De vakgroep speelt in op de mogelijkheden die het leerplan biedt om te differentiëren naar gelang de aard en aanleg van de leerlingen. Het vak wordt in twee modi aangeboden. Van leerlingen die inzichtelijk, abstraherend leren (met als basisopties Latijn en Moderne Wetenschappen) vergen de leraren een grotere vormcorrectheid en een diepere culturele achtergrond. De overige leerlingen (met als basisopties Mechanica-Elektriciteit en Sociale en technische vorming) volgen een minder veeleisend curriculum voor het vak.

Evaluatiepraktijk De onlosmakelijke band tussen kennis van woordenschat en spraakkunst, interculturele competentie en communicatieve vaardigheden is nog niet altijd aanwezig. De evaluatiepraktijk toont nog onvoldoende aan of de leerlingen de vereiste taalkennis, interculturele kennis, kennis van strategieën kunnen inzetten om communicatieve taaltaken met succes te kunnen uitvoeren. De vaardigheden worden meermaals per schooljaar geëvalueerd. Spreek-, luister-, lees- en schrijfvaardigheid worden met een voldoende frequentie getoetst. De evaluatie van de vaardigheden gebeurt doorgaans nog sterk productgericht. Er wordt nog onvoldoende met procesgerichte groeimodellen gewerkt. Er is nood aan vakgroepoverstijgende afspraken rond het uitwerken en het effectief gebruiken van criteria om de productieve vaardigheden gericht te beoordelen.

Binnen de proefwerken krijgen de vaardigheden voldoende gewicht in de verdeling van de punten. Het dagelijks werk is sterk gericht op kennis en vaardigheden en weinig op attitudes. Vakgebonden attitudes worden nog te weinig mee opgenomen in de beoordelingen. Strategieën worden geoefend, maar niet geëvalueerd.

Leerbegeleiding Het klasklimaat is veilig, aangenaam en voldoende uitdagend. Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie. De leerlingennotities zijn duidelijk en overzichtelijk. De leerlingen ontwikkelen een positieve attitude tegenover het Engels als taal en als vak.

Uitrusting De school beschikt over de noodzakelijke leermiddelen. In heel wat leslokalen is een computer met internetverbinding en beamer aanwezig. Verklarende en vertalende woordenboeken zijn beschikbaar. De leraren integreren ICT in hun onderwijspraktijk, maar verwijzen vaak naar de thuisomgeving voor de realisatie van ICT-gerelateerde opdrachten omdat de aanbevolen materiële uitrusting niet in alle leslokalen beschikbaar is.

Deskundigheidsbevordering De leraren doen een beroep op de begeleiders van de pedagogische begeleidingsdienst om hun deskundigheid te verhogen. De efficiënte invulling van het curriculum getuigt van voldoende horizontaal overleg, inzet en vakdeskundigheid. Een evenwaardig verticaal overleg met de vakcollega's in de bovenliggende graden kan de leerlingen enkel ten goede komen.

3.1.1.3 Economie in het aso van de tweede graad Economie (2006/050)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet in haar globaliteit. De evaluatiepraktijk is matig. De materiële uitrusting volstaat. Voor de preventieve en curatieve leerbegeleiding is er voldoende aandacht.

Onderwijsaanbod In de tweede graad worden de doelstellingen die het leerplan voor de onderscheiden thema's oplegt, in voldoende mate gerealiseerd. Een beperkt tekort situeert zich in het tweede leerjaar, waar op het einde van vorig schooljaar onvoldoende tijd overbleef voor de behandeling van enkele onderdelen van het thema 'Kleine en grote ondernemingen'. Verder is er ook nog onvoldoende aandacht voor de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie. In het eerste leerjaar voeren de leerlingen weliswaar enkele opdrachten uit waarbij telkens enkele facetten van de onderzoekscompetentie aan bod komen, maar die deze nooit in haar totaliteit bestrijken. Zij leren bijgevolg niet om binnen één enkele opdracht gericht te focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen en verwerven daardoor geen inzicht in het systematisch verloop van het onderzoeksproces.

Evaluatiepraktijk Conform de schoolafspraken wordt het eindresultaat voor 25 % bepaald door dagelijks werk en voor 75 % door proefwerken. In de tweede graad vraagt het leerplan aandacht voor het belang van werkstukken als toetssteen voor het ontwikkelen van vaardigheden. Of de afgesproken verhouding tussen dagelijks werk en proefwerken hieraan in voldoende mate tegemoet komt, heeft nog geen aanleiding gegeven tot reflectie.

In de loop van het schooljaar worden frequent toetsen afgenomen. In het eerste leerjaar worden bovendien regelmatig taken opgegeven. In het tweede leerjaar is dat minder het geval.

Waar de proefwerkopgaven in het eerste leerjaar wel een puntenverdeling bevatten, is dat niet het geval in het tweede leerjaar. Daardoor boeten deze opgaven in aan transparantie. De vraagstelling is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen in het eerste leerjaar, maar niet in het tweede leerjaar. In het tweede leerjaar peilen verschillende vragen naar ICT-vaardigheden zoals het opzoeken van informatie op het internet, het uitvoeren van berekeningen en het aanmaken van diagrammen en grafieken met behulp van een rekenprogramma. Hoe waardevol deze vaardigheden als dusdanig ook zijn, zij zijn geen leerplandoelstelling. In de proefwerken van het tweede leerjaar komen verder nog tal van andere vragen voor die niet beantwoorden aan een leerplandoelstelling. Dat vragen die al eerder gesteld werden, in een volgend proefwerk letterlijk hernomen worden, doet vragen rijzen over de ernst waarmee de proefwerken in het tweede leerjaar worden opgesteld. Het leerplan suggereert om een minder belangrijke plaats toe te kennen aan het kunnen reproduceren van op zichzelf staande concepten. In alle proefwerken worden echter nog heel wat vragen aangetroffen die peilen naar niet contextueel ingebedde kennis. Vragen die wél een context bevatten, kunnen in het tweede leerjaar soms los van de context opgelost worden of peilen naar begrijpend lezen. In het tweede leerjaar worden bovendien soms fouten aangetroffen in de vraagconstructie. Bij sommige vragen kan op het juiste antwoord gegokt worden. De proefwerken missen door dit alles soms validiteit.

Leerbegeleiding Behalve het onderwijsleergesprek worden regelmatig ook individueel werk en groepswork als werkvormen gehanteerd. Van individueel werk wordt vooral gebruik gemaakt bij de oefeningen. Dit biedt mogelijkheden om minder sterke leerlingen individueel te begeleiden. Vooral in het eerste leerjaar wordt gericht gewerkt aan het verzelfstandigen van het leerproces. Waar de leraar aanvankelijk zelf beklemtoont wat belangrijk is en dit door de leerlingen laat markeren, laat hij het geleidelijk aan de leerlingen over om zelf studeervragen op te stellen, samenvattingen of mindmaps te maken. De leerlingen krijgen daarbij ondersteuning. De leraren zijn bereid om leerlingen met leermoeilijkheden extra ondersteuning te bieden. In het tweede leerjaar is dit aanbod vrijblijvend, waardoor de leerlingen van de geboden mogelijkheden geen gebruik maken.

Uitrusting De helft van de wekelijkse lestijden is ingeroosterd in een computerklas. Van de computers wordt regelmatig gebruik gemaakt voor het verzamelen van informatie op het internet, het aanmaken van diagrammen en grafieken. Soms worden de computers in het eerste leerjaar ook benut voor het geven van presentaties.

Deskundigheidsbevordering Er is weinig aandacht voor deskundigheidsbevordering. Tijdens de voorbije drie schooljaren volgden de leraren geen enkele vakinhoudelijke of vakdidactische nascholing. Pas op het einde van vorig schooljaar namen zij voor het eerst deel aan vergaderingen van de vakgroep. Aan inhoudelijke verdieping is de vakgroep nog niet toegekomen.

3.1.1.4 Huishoudkunde, opvoedkunde en expressie in het tso van de tweede en derde graad Sociale en technische wetenschappen (2011/038, 2011/041, 2012/080)

Voldoet

De leerplandoelstellingen van de vakken expressie, huishoudkunde en opvoedkunde worden in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod wordt evenwichtig verdeeld. De evaluatie is voldoende valide en representatief. Degelijke planningsdocumenten en voldoende infrastructuur en leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De leerplandoelen van expressie en huishoudkunde dienen gerealiseerd te worden via de werkvorm 'integrale opdrachten' (IO).

Voor expressie worden de thema's 'impressie en expressie', 'activiteiten uitwerken en ondersteunen' en 'presenteren' vanuit een leerplangerichte visie en met voldoende diepgang geëxploreerd.

Bij het thema 'impressie en expressie' ligt het accent op de aspecten 'creëren', 'reflecteren' en 'communiceren' terwijl het 'beschouwen' van cultuur-, kunst- en expressievormen en het 'inleven' in verschillende culturen en artistieke uitingen minder aandacht genieten.

Bij het tweede gemelde thema krijgen leerlingen voldoende kansen om hun expressiemogelijkheden te verkennen en hierbij met anderen samen te werken. De opdrachten krijgen invulling vanuit een doordacht perspectief.

De leerlingen kunnen experimenteren met een behoorlijke waaier aan materialen, technieken en middelen. De verschillende contexten komen afwisselend aan bod, al spitsen de meeste opdrachten zich toe op de context van het woord en van de beeldende expressie. De leerlingen krijgen minder kansen om zich via de expressievormen 'beweging' en 'klank/muziek' creatief te uiten. Dit is mede een gevolg van de beschikbare expertise die maximaal wordt ingezet om de expressievormen met name 'woord' en 'beeld' in hun volheid te beschouwen en te ontplooien. Hierbij

aansluitend worden dan ook de doelen bij het derde thema 'presenteren' ruimschoots geëxploreerd.

Voor huishoudkunde worden alle leerplandoelstellingen systematisch behandeld, zij het dat de benadering nog niet optimaal is afgestemd op de filosofie van het leerplan. De doelen worden namelijk niet expliciet beschouwd vanuit de vooropgestelde competenties. Hiertoe dienen de doelen in relatie tot elkaar ingezet te worden om bijvoorbeeld een maaltijd voor een groep te kunnen plannen, voorbereiden en bereiden en waarbij dit aangepakt wordt met het oog op het verbeteren van de leef- en voedingsgewoonten. Het contextualiseren van voedingsvraagstukken door middel van casussen en levensechte situaties in functie van een doelgroep met bepaalde noden en behoeften, komt dan ook veeleer met mondjesmaat aan bod.

Voor opvoedkunde worden de leerplandoelen met voldoende diepgang gerealiseerd. In de tweede graad wordt het aanbod in belangrijke mate aangestuurd door de handboeken die op het leerplan zijn afgestemd. De zes thema's worden behoorlijk evenwichtig geëxploreerd, met uitzondering van de doelen rond communicatie die vanuit een traditie verhoudingsgewijs veel leestijd in beslag nemen.

In de derde graad worden alle thema's doelgericht en systematisch aangebracht aan de hand van degelijk en zelf ontwikkeld studiemateriaal. Begrippen, analysemodellen en theoretische kaders worden conform de leerplanvereisten afgewisseld met toepassingsgerichte, uitdagende en complexe opdrachten om de leerinhouden te verwerken en ze te verbinden met de praktijk. Er worden ruimschoots kansen gecreëerd om het curriculum in te bedden in levensechte en maatschappelijk relevante contexten. Bovendien worden doelbewust verbanden gelegd met de integrale opdrachten waardoor wederzijdse ondersteuning geboden wordt.

Uitrusting De materiële uitrusting volstaat om de doelstellingen te realiseren. Voor huishoudkunde staan goed uitgeruste didactische keukens ter beschikking. Voor expressie is er geen specifiek lokaal voorzien, maar indien nodig kan vlot uitgeweken worden naar grotere lokalen, zoals het OLC (open leercentrum). Tevens kan probleemloos gebruik gemaakt worden van het materiaal uit het vaklokaal plastische opvoeding. Voor opvoedkunde missen de leslokalen een minimum aan vakgerichte uitstraling en in verhouding tot de klasgrootte zijn ze soms te klein om optimaal actieve werkvormen (rollenspel, groepsopdrachten) toe te passen.

Voor het opzoeken, selecteren en verwerken van informatie zijn voldoende ICT-mogelijkheden voorzien. De computerlokalen zijn vlot toegankelijk. Draagbare ICT-apparatuur kan op eenvoudige wijze worden ontleend. In de meeste klassen is grootbeeldprojectie mogelijk. Tevens worden middelen zoals film- en fotografieapparatuur, ... adequaat ingezet om het realiteitsgerichte karakter van de lessen te verhogen.

De schoolleiding spant zich in om voor het nodige te zorgen. Met de nieuwe bouwplannen beoogt men nog beter aan de infrastructurele eisen tegemoet te komen.

Evaluatiepraktijk De leerplandoelen voor expressie en huishoudkunde worden via de werkvorm 'integrale opdrachten' beoordeeld. Het lerarenteam hanteert hiertoe een evaluatiesysteem dat gekoppeld is aan de doelen uit het doelenboek die bovendien in leerlijnen zijn uitgewerkt. Per integrale opdracht worden de evaluatiecriteria doorgaans per deelopdracht duidelijk uitgeschreven en vooraf gecommuniceerd aan de leerlingen. De leerplandoelen voor huishoudkunde en expressie zitten hier behoorlijk in verwerkt, zij het dat de leervorderingen t.a.v. deze doelen niet systematisch en transparant in kaart worden gebracht. De reden hiervoor is dat de (deel)competenties de invalshoek uitmaken voor de evaluatiepraktijk.

Na elke 'integrale opdracht' worden de scores voor elke competentie in een tabel bijgehouden. Dit systeem laat toe na te gaan of er zich een groei of terugval aftekent ten aanzien van de verschillende competenties. Deze tabel maakt de basis uit van een per IO weerkerende zelfreflectie die gekoppeld wordt aan het formuleren van eigen sterke punten en werkpunten. In combinatie met feedback van de leerkracht hierop bevordert deze aanpak het leerproces. Zichzelf (leren) evalueren is echter geen evidentie en verdient verdere aandacht om er optimale resultaten aan te verbinden.

Recentelijk werd bijkomend een verdienstelijke semestriële reflectieproef ingelast om de leerlingen meer verantwoordelijkheid te laten opnemen bij hun leerproces. Deze evaluatie focust voornamelijk op het inschattingsvermogen van de leerlingen en peilt naar hun mening over de stand van zaken betreffende de verschillende competenties.

Deze proef kadert voornamelijk binnen competentie 4, zijnde de eigen studieloopbaan in handen nemen. De leerinhouden van huishoudkunde en expressie komen hierbij echter niet ten volle aan bod.

De leerlingenevaluatie voor sociale wetenschappen is valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. In de derde graad worden de toetsen en proefwerken vakkundig opgesteld. Aan de hand van een gevarieerde evaluatiemethodiek wordt evenwichtig gepeild naar de verschillende beheersingsniveaus. Zo worden bijvoorbeeld veelvuldig praktijkgerichte casussen aangewend om de verworven inzichten te toetsen. Leerlingen worden tevens geconfronteerd met doordachte sociale en pedagogische vraagstukken waardoor ze aangezet worden tot het analyseren van een probleemstelling en hiertoe verbanden en relaties te leggen. In de toetsen van de tweede graad domineren leraarafhankelijk kennisreproductieve vragen waardoor de evaluatiepraktijk niet altijd het verwachte beheersingsniveau weerspiegelt. De meer toepassingsgerichte taken en proefwerken compenseren deels dit gemis.

De geïntegreerde proef wordt opgevat als een toepassing van de vier competenties waarin de vier componenten zijn verwerkt en is als het ware een doorslag van een (uitgebreide) 'geïntegreerde opdracht'. De contouren en richtlijnen worden duidelijk gecommuniceerd via een informatiebundel. De opdrachten zijn representatief voor het profiel van de opleiding. De leerlingen leggen een portfolio aan en houden een logboek bij dat tevens de eigen reflecties en gerichte feedback van de begeleidende leraren bevat. Er wordt voorzien in een evenredige proces- en productbeoordeling die gebaseerd is op de vier competenties en de onderliggende leerdoelen. Het proces wordt regelmatig en vanuit verscheidene invalshoeken beoordeeld.

Het product omvat een zestal facetten die een beoordeling vergen.

De studieresultaten zijn globaal genomen goed.

Rapporteringspraktijk De rapporten geven een aparte score weer voor opvoedkunde en voor de werkvorm 'integrale opdrachten'. De leerprestaties ten aanzien van de IO worden via een aparte bijlage transparant aan de leerlingen en ouders gerapporteerd. Hiertoe worden na elke IO de resultaten per competentie en per deeltaak in kaart gebracht. Via een weging komt het eindtotaal voor het rapport tot stand. De communicatie over de realisatie van de leerplandoelen voor expressie en huishoudkunde is veeleer beperkt. Ze is gedeeltelijk af te leiden uit de informatie over de deeltaken en uit de achterliggende evaluatiegegevens die zijn opgenomen in de opdrachtenbundels.

Leerbegeleiding De leerlingen worden goed ondersteund in hun leer- en ontwikkelingsproces.

De integrale opdrachten worden uitgewerkt in duidelijke en goed gestructureerde opdrachtenbundels. Ze vormen de leidraad doorheen de voorbereidings-, uitvoerings- en evaluatiefase. Aandacht voor leren leren blijkt verder uit het werken met concreet geformuleerde doelstellingen en evaluatiecriteria, het duiden van de aanpak- en beoordelingswijze en het communiceren van inhoudelijke en praktische afspraken. De integrale opdrachten die doorgaans gekoppeld worden aan eigentijdse en gevarieerde werkvormen, dagen de leerlingen voldoende uit om te groeien in competentie. De kleine klastoelagen stimuleren directe interactie en zelfstandig werk, al is er ten aanzien van het leren probleemoplossend en planmatig denken en handelen nog een groeimarge. Reflectiemomenten worden systematisch ingelast om de leerlingen te laten nadenken over hun eigen aanpak en taakuitvoering. Het systeem voorziet dat vanuit verschillende invalshoeken vlot gerichte feedback kan gegeven worden en dat kan ingespeeld worden op individuele noden. Een portfolio brengt alle documenten samen.

In de derde graad wordt binnen het vak opvoedkunde een gevarieerd pakket van activerende werkvormen ingezet om de doelen te realiseren. Vormen van zelfstandig en samenwerkend leren komen ruimschoots voor. De goed gedocumenteerde en gestructureerde leerlingencursus ondersteunt het leerproces. Via een waaier aan taken, opdrachten en toetsen worden de leerlingen voorbereid op de proefwerken. De ondersteunende opdrachten worden als bijlage toegevoegd, waardoor de cursus niet inboet aan overzicht. In de tweede graad blijven er op het vlak van activerend en uitdagend onderwijs nog heel wat kansen onbenut.

Een behoorlijk gamma aan relevante studiebezoeken en gastsprekers, gekoppeld aan actieve opdrachten, verrijken het curriculum. Het hanteren van passend didactisch (beeld)materiaal bevordert de actualiteitswaarde van de lessen en stimuleert de taakbetrokkenheid van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering Een dynamisch team tracht via intense samenwerking doelgericht invulling te geven aan de opleiding, getuige de doelmatige planningsdocumenten en werkinstrumenten. Tussen de leraren wordt frequent, maar overwegend op informele basis, overlegd. Binnen de graad worden doorgaans goede afspraken gemaakt over planning, aanpak en evaluatie. Tussen de graden, maar ook met de vakken van de basisvorming, kan de afstemming geoptimaliseerd worden.

Ongeacht de vrij recente instap in het IO-gebeuren heeft het team reeds terdege vorm gegeven aan deze werkvorm. Uit documenten en gesprekken blijkt dat het team zin heeft voor zelfreflectie en de eigen positieve punten en werkpunten in kaart brengt. Dit resulteert in een regelmatige bijsturing van de werking wat bovendien de garantie biedt voor een permanente ontwikkeling van het onderwijs- en leerproces. De attesterings- en doorstroomgegevens maken hierbij een belangrijke informatiebron uit.

Het kwaliteitsvol leerlingenmateriaal voor de derde graad opvoedkunde is mede het resultaat van een doeltreffende schooloverstijgende samenwerking. Externe nascholing wordt door de schoolleiding ondersteund.

3.1.1.5 Economie in het aso in de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (2006/051)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet, vooral wegens het ontbreken van aandacht voor de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie binnen het vak. De evaluatie beantwoordt onvoldoende aan de eisen van transparantie, representativiteit en validiteit. Voor leerbegeleiding is er weinig aandacht.

Onderwijsaanbod Veelvuldige lesuitval in combinatie met een onzorgvuldige planning lagen vorig schooljaar aan de basis van een gebrekkige leerplanrealisatie in het tweede leerjaar. Van het thema 'Ondernemen is prestaties evalueren' werd enkel het begrip 'balanced scorecard' even aangeraakt. De ondernemingsprestaties werden niet getoetst op basis van indicatoren uit de balanced scorecard. De sociaal-ethische audit en het budget als controle-instrument kwamen evenmin aan bod.

Tijdens de lessen gaat er veel aandacht uit naar de economische actualiteit en naar motiverende randactiviteiten. Hoewel dit ongetwijfeld zinvolle activiteiten zijn, nemen zij soms meer tijd in beslag dan wenselijk is en hypothekeren zij daardoor mee de leerplanrealisatie. Dit uit zich in een weinig diepgaande behandeling van sommige leerinhouden.

Aan de vakgebonden ontwikkeling van de onderzoekscompetentie wordt onvoldoende aandacht besteed. Wel krijgen de leerlingen in eerste leerjaar de opdracht informatie te verzamelen, te bewerken en te presenteren over een financieringsvorm, wat een bescheiden aanzet vormt tot het ontwikkelen van de onderzoekscompetentie. Belangrijke stappen als het stellen van onderzoeksvragen en het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten komen in deze opdracht niet aan bod. Doordat de leerlingen niet gericht leren focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen binnen één enkele onderzoeksopdracht, verwerven zij geen inzicht in het systematisch verloop van het onderzoeksproces.

Evaluatiepraktijk Omdat de leerlingenevaluatie onvoldoende beantwoordt aan de eisen van transparantie, representativiteit en validiteit, schiet zij tekort als maatstaf voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Zowel bij de proefwerk- als bij de toetsvragen ontbreekt een voorgedrukte puntenverdeling, waardoor de evaluatie weinig transparant wordt. Over verscheidene kerndoelstellingen worden noch in de proefwerken, noch in de toetsen vragen aangetroffen. Typerend hiervoor is de onevenwichtige samenstelling van de vragenreeksen bij het mondelinge proefwerk in tweede leerjaar, waarbij in sommige reeksen aan bepaalde leerstofonderdelen overdreven veel belang gehecht wordt terwijl andere kernleerstofonderdelen helemaal niet bevroegd worden. Een relatief groot aantal vragen peilt naar doelstellingen, waaronder ICT-vaardigheden, die niet tot het leerplan behoren. Terwijl het leerplan de nadruk legt op het toepassingsgericht karakter van de leerstof, wordt in sommige proefwerken te veel aandacht geschonken aan begripsmatige en feitenkennis. Bij sommige vragen kan op het juiste antwoord gegokt worden.

Leerbegeleiding Tijdens de lessen worden voornamelijk leraargestuurde werkvormen gehanteerd. Voor zelfsturend leren en groepswork is er weinig aandacht. Leerlingen die uit een andere studierichting overstappen naar de derde graad, krijgen het advies om een deel van de leerinhoud van tweede leerjaar zelfstandig door te nemen maar worden daarbij niet individueel ondersteund. De leerlingen worden niet systematisch begeleid bij het leren verwerken van informatie. Zij mogen hun samenvattingen ter controle aan de leraar voorleggen, maar maken van deze mogelijkheid geen gebruik. Verbeterde toetsen worden aan de leerlingen terugbezorgd, maar slechts uitzonderlijk in de klas nabesproken. Door het ontbreken van aandacht voor de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie, gaat er vanuit het vak weinig aandacht uit naar de vakoverstijgende eindtermen 'leren leren'.

Uitrusting Alle lessen en schriftelijke proefwerken vinden plaats in een computerlokaal. De leerlingen maken van de computers gebruik voor het uittekenen van grafieken. Voor het opzoeken en verwerken van informatie op het internet of voor het geven van presentaties worden de computers in veel mindere mate benut.

Deskundigheidsbevordering Er wordt frequent deelgenomen aan nascholingsactiviteiten. Opvallend is wel dat die voornamelijk inspelen op de economische actualiteit en minder betrekking hebben op pedagogisch-didactische thema's. Pas sinds kort wordt er formeel overlegd met de collega's van de tweede graad. Aan inhoudelijke verdieping is de vakgroep nog niet toegekomen.

3.1.1.6 Duits in het aso in de derde graad Economie-moderne talen (2006/030)

Voldoet

De leerplanrealisatie van de specifieke eindtermen voldoet. De evaluatie is valide en gericht op de te bereiken onderwijsdoelstellingen. De decretale specifieke eindtermen voor moderne vreemde talen eigen aan het vak worden gerealiseerd. De minimale materiële vereisten zijn niet altijd even vlot beschikbaar. Het overleg met de taalvakken over de invulling van de specifieke eindtermen is een dringend werkpunt.

Onderwijsaanbod Het ontwikkelen van communicatieve en interculturele competentie in de vier basisvaardigheden (lezen, luisteren, spreken en schrijven) in een actuele en interactieve omgeving is de rode draad doorheen het evenwichtige en geïntegreerde leerstofaanbod.

Vanuit gevarieerde tekstsoorten krijgen de leerlingen interesse voor, inzicht in en greep op een groot aantal aspecten van de Duitstalige samenleving, en kunnen die in het eigen leven integreren. Enkele doelen m.b.t. de interculturele component worden op authentieke wijze gerealiseerd door de organisatie van een studieuitstap.

Het vlot en verzorgd taalgebruik van de leraren en het consequent gebruik van de doeltaal in de interactie met de leerlingen dagen hen uit om een vlottere spreek- en gespreksvaardigheid te ontwikkelen.

Op schoolniveau werd geen referentiekader gecreëerd voor de methodologische aanpak van de onderzoekscompetentie. Voor het vak Duits worden de zeven specifieke eindtermen (SET 1, 4, 5, 6, 7, 10 en 11) eigen aan het vak gerealiseerd. Het is duidelijk waar de specifieke eindtermen worden ingezet. Compensatiestrategieën, luister-, lees-, spreek- en schrijftechnieken, transfereren, reflecteren over talen komen aan bod en geven leerlingen autonoom inzicht in hun taalleerproces.

Evaluatiepraktijk De leraren volgen de schoolafspraken en leggen de evaluatiecriteria vast. Ze hebben aandacht voor procesgerichte evaluatie. Al naar gelang van de opdracht is er oog voor verschillende evaluatievormen.

Leerbegeleiding In hun lessen creëren de leraren een veilig en harmonisch leerklimaat. De leerlingen worden begeleid in het uitvoeren van de taaltaken. Tegelijkertijd worden ze aangespoord om creatief met de taal om te gaan. Ze leren thema's af te bakenen, opzoekwerk verrichten, informatie overbrengen en schematiseren. Origineel is het geven van een lesje Duits aan de leerlingen van de eerste graad.

Uitrusting De school heeft gezorgd voor een elektronische leeromgeving. Een aantal lokalen zijn uitgerust met de nodige minimale materiële vereisten. In sommige leslokalen ontbreken woordenboeken, multimediamateriaal en een internetverbinding. De reservatie van een ICT-lokaal verloopt niet altijd even vlot.

Deskundigheidsbevordering De leraren bewaken de verticale samenhang in het curriculum. Nascholingen worden vooral vakinhoudelijk ingevuld.

3.1.1.7 Engels en Frans in het aso in de derde graad Economie-moderne talen (2006/041, 2006/005)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet voor de basisvorming Engels en Frans. De evaluatie peilt naar het hoger beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt. De invulling van het specifieke gedeelte voldoet in geen van beide talen. Bij de realisatie van de specifieke eindtermen ontbreekt de invalshoek van de taal als systeem en de onderzoekscompetentie. Hierover zijn weinig evaluatiegegevens ter beschikking.

Onderwijsaanbod De vier basisvaardigheden (luisteren, lezen, schrijven, spreken) worden evenwichtig geïntegreerd in het leerstofaanbod. Het verwerkingsniveau spoort met de eindtermen van de basisvorming. De ontwikkeling van communicatieve en interculturele competentie wordt vanuit gevarieerde tekstsoorten aangestuurd. De leraren werken duidelijk vanuit taaltaken. In beide talen wordt de ontwikkeling van de luistervaardigheid bevorderd door het vlot en verzorgd taalgebruik van de meeste leraren en het consequent gebruik van de doeltaal in de interactie met de leerlingen. De samenstelling van de leerlingen Moderne talen met leerlingen niet-Moderne talen bemoeilijkt de realisatie van de specifieke eindtermen. De beoogde verdieping van de reflectie op communicatie, taal en cultuur komt onvoldoende duidelijk tot stand. Hulpmiddelen zoals tekstvoorbeelden met bouwstenen, digitale briefmodellen, spreekplannen e.d zijn onvoldoende ingeburgerd. Instructies en criteria zijn niet altijd duidelijk. Op schoolniveau werd geen referentiekader gecreëerd voor de methodologische aanpak van de onderzoekscompetentie. Er is nog geen overzicht van welke onderzoeksvaardigheden de leerlingen gebruiken in de verschillende vakken. Hoewel er nascholing werd gevolgd in het kader van de realisatie van de specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie heeft de vakgroep moderne talen nog geen pool- of een vakoverstijgend concept uitgewerkt. De leerplandoelen m.b.t. de specifieke eindtermen worden onvoldoende aangewend om de pool Moderne talen te profileren. Compensatiestrategieën, luister-, lees-, spreek- en schrijftechnieken, transfereren, reflecteren over talen komen occasioneel aan bod, maar worden onvoldoende duidelijk voorgesteld om leerlingen autonoom inzicht te laten verwerven in hun taalleerproces. Vooral het luik 'taal als systeem' is zwak ingevuld. Hierdoor komt de profilering van de studierichting Moderne talen onvoldoende tot stand. De leerlingen leren geen onderzoeksprobleem stellen vanuit linguïstisch of literair oogpunt. De voorgelegde opdrachten worden nog te sterk begeleid door de leerkracht. Omdat de vakgebonden specifieke eindtermen moderne talen niet doordacht worden aangeboden in de overige talen, leren de leerlingen de taalfenomenen onvoldoende verdiepend bestuderen, beschouwen, verwerken en uitdrukken in de verschillende talen. De leerlingen missen zo het inzicht in het inzetten van strategieën om inzicht te verwerven in de taal als systeem.

Evaluatiepraktijk Positief is de visie op schoolniveau om de evaluatiecriteria vast te leggen per vakgroep. De puntenverdeling tussen kennis en vaardigheden is duidelijk. Op welke manier de vakgebonden attitudes worden mee betrokken in de evaluatie is niet transparant. De vele en steeds terugkerende tekorten voor Frans tonen aan dat heel wat leerlingen leerachterstanden oplopen. De evaluatie peilt naar het hoger beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt. Zij is grotendeels identiek met de evaluatie in de studierichtingen van de niet-Moderne talen. Doelen die betrekking hebben op de specifieke eindtermen worden onvoldoende transparant geëvalueerd.

Leerbegeleiding In hun lessen creëren de leraren een veilig en harmonisch leerklimaat. De leraren Frans trachten de leerlingen bij te sturen door middel van remediërende (vakantie)taken. De leraren verschuiven de onderwijsactiviteiten die bijdragen tot de groei naar zelfgestuurd en zelfverantwoordelijk leren vooral naar huisopdrachten. Ter ondersteuning van het leren leren investeren de vakgroepen Engels en Frans te weinig in het selecteren en opmaken van gestructureerd studiemateriaal.

Uitrusting De school heeft gezorgd voor een elektronische leeromgeving. Een aantal lokalen zijn uitgerust met de nodige minimale materiële vereisten. In een aantal leslokalen ontbreken woordenboeken, multimediamateriaal en een internetverbinding.

Deskundigheidsbevordering De school responsabiliseert de vakgroep voor het volgen van vakgerichte nascholing. De vakgroep heeft contacten met de pedagogische begeleidingsdienst. De leraren nemen initiatief voor de verticale samenhang in het curriculum. Nascholingen worden leerkrachtafhankelijk vakinhoudelijk ingevuld.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in het bso van de derde graad Lassen-constructie (2010/031)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De school beschikt over voldoende didactisch materiaal.

Onderwijsaanbod De school hanteert voor de vakken van het specifiek gedeelte de volgende interne vakbenamingen: technologie, technisch tekenen, technisch vak en praktijk lassen-constructie. Uit de agenda's, cursusmateriaal en gesprekken blijkt dat de meeste leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aangeboden en gerealiseerd worden. De basistechnieken worden systematisch ingeoeffend aan de hand van een op het leerplan gebaseerde oefeningenreeks. Het constructiewerk komt vooral aan bod via verscheidene kwalitatieve extra opdrachten. De doelstellingen in verband met tekeninglezen, planning en kostprijs zijn nog onvoldoende uitgewerkt en geïntegreerd in de projecten en de lastoepassingen. Tot vorig schooljaar werd er nog geen gebruik gemaakt van een CAD-pakket (Computer Aided Design). Er wordt ook te veel tijd besteed aan tekentechnieken en te weinig aan tekeninglezen. De leerplandoelstellingen in verband met computergestuurde plaatbewerkingswerktuigmachines worden nog onvoldoende behandeld. De leerplandoelstellingen met betrekking tot krachten, materialen en de elektrische stroomkring worden te theoretisch behandeld en de inhoud is

nog onvoldoende gericht op lasconstructies.

De school organiseert, zowel in het eerste als tweede leerjaar, twee weken blokstage. Uit de stageverslagen blijkt dat de activiteiten vooral bestaan uit voorbereidende werken en lasconstructieopdrachten die goed aansluiten bij de leerplandoelstellingen. Zowel de praktische organisatie, de logistieke uitwerking, de begeleiding vanuit de school en de evaluatie zijn kwaliteitsvol.

De geïntegreerde proef is representatief voor de opleiding en sluit voldoende aan met de leerplandoelen. De doelstellingen, de opdrachten en de evaluatie zijn duidelijk omschreven. De vorderingen en de evaluaties, op basis van vooraf gekende criteria en puntenverdeling, worden goed geregistreerd en gecommuniceerd aan de leerlingen en ouders.

Uitrusting De school beschikt over een ruim en goed uitgeruste werkplaats lassen. De beschikbare uitrusting en verbruiksgoederen volstaan om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. In de werkplaats zijn de noodzakelijke collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig. Een groot gedeelte van de 'theorielessen' gaat niet door in een aangepast vaklokaal of in de buurt van de werkplaats. Hierdoor wordt geïntegreerd werken belemmerd en kan tijdens deze lessen de aanwezige didactische uitrusting onvoldoende ingezet worden met het oog op het bereiken van de leerplandoelen. Ook kansen om de leerlingen zelfstandiger en actiever te betrekken bij hun eigen leerproces worden hierdoor gemist.

Evaluatiepraktijk De school opteert voor permanente evaluatie. De evaluatie van de praktijkopdrachten is voldoende uitgewerkt, valide, transparant en er is aandacht voor zowel het proces als het product. Ook attitudes worden beoordeeld, maar de kansen om via zelfevaluatie het leerproces bij te sturen worden nog onvoldoende aangewend. De evaluatie van de 'theoretische vakken' is nog onvoldoende representatief voor de te realiseren leerplandoelen. De evaluatie verloopt nog sterk conventioneel en kennisgerichtheid staat meestal voorop. Het nagestreefde niveau in sommige toetsen is te hoog en hierdoor niet aangepast aan het doelpubliek. De evaluatiepraktijk afstemmen op de leerplandoelen en het studierichtingprofiel is nog een werkpunt voor de vakgroep.

Leerbegeleiding De begeleiding verloopt leerlinggericht. De leraren proberen de leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden en optimale slaagkansen te geven. De inzet, het enthousiasme, de vakdeskundigheid en de samenwerking van de leraren zijn goed. De leerlingen werken zelfstandig, gedisciplineerd en gemotiveerd aan de werkopdrachten die te raadplegen zijn in de werkplaats. Er is voldoende sturing en remediëring door de leraren. Voor de technische vakken beschikt men over goed uitgewerkt, gestructureerd en aan het doelpubliek aangepast cursusmateriaal. Voor technisch tekenen maakt men vanaf dit schooljaar gebruik van de beschikbare CAD-mogelijkheden.

Deskundigheidsbevordering De vakdeskundigheid, de bereidheid tot overleg en samenwerking zijn sterke punten voor de afdeling. De vakgroepwerking is echter zwak. De werking wordt formeel aangestuurd door het schoolbeleid, maar er is nog onvoldoende inhoudelijke opvolging. Het overleg blijft veelal beperkt tot het maken van afspraken rond organisatorische en materiële aspecten. Met uitzondering van de geïntegreerde proef en de stage zijn er nauwelijks concrete afspraken gemaakt betreffende leerplanstudie en bewaking van de leerplanrealisatie.

De leraren volgen voldoende vakgerichte nascholingen, maar bijna geen pedagogisch-didactische nascholing. Hierdoor worden kansen gemist om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en deze aan te passen aan pedagogische vernieuwingen en nieuwe methodieken.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex secundair, art. 15, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex secundair, art. 15, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex secundair, art. 15, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex secundair, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex secundair, 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex secundair, art. 15, 7°)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex secundair, art. 15, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex secundair, art. 115, 4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex secundair, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex secundair, art. 115, tweede en derde alinea 252, § 1b en 252, § 2)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex secundair, art. 115, tweede en derde alinea 252, § 1b en 252, § 2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex secundair, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

De school heeft een nascholingsplan opgesteld. Dit beschrijft summier de wijze waarop het nascholingsaanbod zal worden bekend gemaakt, de kanalen van behoeftedetectie, de verwachtingen van de school en de concrete procedure voor het volgen van nascholing. Het nascholingsplan bevat geen prioritaire nascholingsthema's. Daarvoor wordt verwezen naar het schoolwerkplan, maar dat is hierover weinig concreet. Wel heeft de schoolleiding recentelijk een strategisch plan uitgewerkt, waarvan een aantal operationele doelen en actiepunten betrekking hebben op deskundigheidsbevordering. Het blijft echter onduidelijk waar de school haar prioriteiten op korte termijn legt. Omdat de deskundigheidsbevordering onvoldoende aangestuurd wordt, mist zij doelgerichtheid.

De school ondersteunt haar personeel voldoende in het op peil houden en versterken van de beroepsbekwaamheid. Zij maakt gebruik van diverse kanalen om het extern nascholingsaanbod te verspreiden bij het personeel. Aanvullend bij het extern nascholingsaanbod organiseert de school ook eigen nascholingsactiviteiten. Interne expertise wordt aangewend om de leraren vertrouwd te maken met het gebruik van het elektronisch leerplatform en het digitaal rapporteringssysteem. Algemene onderwerpen van pedagogisch-didactische aard komen aan bod tijdens pedagogische studiedagen en op personeelsvergaderingen. Soms gebeurt dit in samenwerking met andere scholen van de scholengemeenschap. Regelmatig worden ook begeleiders van de pedagogische begeleidingsdienst door de vakgroepen uitgenodigd. In sommige vakgroepen worden vakvergaderingen belegd om van elkaar te leren. Om hun professionaliteit verder te ontwikkelen, hebben een aantal leraren een bedrijfsstage gevolgd. Van de personeelsleden die een externe nascholing gevolgd hebben, verwacht de school dat zij hierover verslag uitbrengen in de vakvergadering. Hoewel de school daar uitdrukkelijk om vraagt, maakt slechts een beperkt aantal vakgroepen hiervan melding in de vakverslagen.

De school heeft te weinig oog voor de doeltreffendheid van haar nascholingsbeleid. Zij inventariseert voor elk personeelslid de gevolgde nascholingen, maar verwerkt deze gegevens niet met het oog op verdere analyses. Zij heeft geen zicht op de nascholingsparticipatie in de onderscheiden vakgroepen, noch op de aard van de gevolgde nascholingen en beschikt bijgevolg over onvoldoende informatie om eventueel bij te sturen door te voorzien in een eigen nascholingsaanbod. De school maakt ook nog geen gebruik van evaluatieformulieren om de effecten van de gevolgde nascholingen in kaart te brengen. Hoewel het volgen van nascholing deel uitmaakt van de functiebeschrijving van elk personeelslid, heeft een niet onaanzienlijk deel van de lerarengroep tijdens de laatste drie schooljaren niet of nauwelijks geparticipeerd aan externe nascholingen. De school heeft dit onvoldoende opgevolgd.

Er zijn nog onvoldoende structurele initiatieven die duiden op een verder kwalitatief ontwikkelen van het 'schoolbreed' nascholingsbeleid.

4.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.3 Begeleiding

4.3.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school beschikt over een aantal richtinggevend documenten rond leerbegeleiding waarin een scala aan opvattingen, richtlijnen en procedures zijn uitgewerkt. Deze documenten worden opgehangen aan een visie over 'intellectuele vorming' die in het opvoedingsproject van de school wordt voorgesteld en die vervolgens vorm wordt gegeven in strategische en operationele doelen in het schoolwerkplan. Hierin legt de school de klemtoon op het bevorderen van 'actief leren' binnen een krachtige leeromgeving waarin de leerlingen begeleid worden naar een zo ruim mogelijke zelfontplooiing. Leerlingen hun talenten aanspreken, het geloof in hun groei mogelijkheden en een snelle oriëntatie naar de meest passende opleiding maken hiervan de speerpunten uit.

Uit de doorgelichte vakken blijkt dat de leerlingen globaal genomen goed ondersteund worden in hun leer- en ontwikkelingsproces. In sommige eerste leerjaren van de eerste graad wordt structureel één lesuur ingebouwd voor leren leren. De klasleraar tracht hiermee stevige fundamenten te leggen voor een efficiënt studieparcours door de leerlingen positieve studieattitudes bij te brengen en hen te assisteren bij het leren planmatig werken en het ontwikkelen van een adequate studiemethode. Bovendien worden met alle leraren van de school afspraken gemaakt om gericht aandacht te schenken aan het verfijnen van de leerstrategieën tijdens de lessen, al monden deze instructies niet in alle vakken uit in even doelgerichte acties. Degelijke schooleigen brochures en bladwijzers bieden hiertoe nochtans gerichte ondersteuning. Aandacht voor 'leren leren' blijkt in sommige vakken ook uit het hanteren van goed gestructureerd studiemateriaal en uit het communiceren van doelstellingen, evaluatiecriteria en afspraken aan de leerlingen. De preventieve aanpak van leerbegeleiding wordt verder vorm gegeven door het beleidsmatig aansturen op het gebruik van uitdagende en gevarieerde werkvormen en op het creëren van kansen tot actief en zelfstandig leren.

Verder heeft men oog voor het bewaken van de studiedruk door het aanreiken van een studieplanning in de eerste graad, door het inlassen van een sperperiode voor toetsen en taken voor de proefwerkenperiode en door het organiseren van regelmatig overleg tussen de leraren en de leerlingen omtrent de taaklast en in de hogere jaren ook omtrent de spreiding van de proefwerken.

Via de peter- en meterwerking en het 'peer mediation'-initiatief trachten de leerlingen van het eerste jaar van de derde graad na een opleiding actief bij te dragen tot het welbevinden en de slaagkansen van de jongste leerlingen. Laatstejaars krijgen een begeleider toegewezen bij hun eindwerk of geïntegreerde proef.

De schoolleiding zorgt voor voldoende materiële randvoorwaarden, zoals de uitbouw van een open leercentrum, voldoende ICT-apparatuur en didactisch materiaal om een stimulerend pedagogisch-didactisch klimaat te creëren.

De curatieve leerbegeleiding verloopt eveneens goed gestructureerd. Het pakket aan maatregelen is uitgebreid.

Een 'huiswerkklas' wordt ingericht voor leerlingen die thuis de noodzakelijke leerondersteuning moeten missen. Het project '(t)huiswerkbegeleiding' voorziet in extra ondersteuning voor leerlingen die grote moeilijkheden ervaren met de organisatie van hun (t)huiswerk. Dit initiatief kadert binnen een samenwerkingsverband met studenten uit de lerarenopleiding. Deze studenten leggen zich toe op het verbeteren van de studiemethode, studieomstandigheden en planningsvaardigheden bij de leerlingen thuis.

De leraren tonen zich bereid om leerlingen met tekorten extra te ondersteunen o.m. via individuele inhaallessen. Remediëring wordt concreet aangestuurd vanuit de schoolleiding aan de hand van een afsprakennota die hiertoe de krijtlijnen uitzet. Tijdens de middagpauze wordt voorzien in ICT-

ondersteuning.

Voor leerlingen die te kampen hebben met een leerstoornis (dyslexie, dyscalculie, ...) of een ontwikkelingsstoornis (ASS, ADHD) wordt een allesomvattend handelingsplan op maat aangereikt. Ook voor het inperken van studiebelemmerende factoren zoals faalangst zijn scenario's uitgeschreven. Sinds kort wordt ter ondersteuning van de leerzorg gebruik gemaakt van de zogenaamde Lemotest. Het betreft een digitaal programma dat peilt naar de leercompetenties en motivatiekenmerken van de leerlingen en dat bovendien hun zelfbeeld in kaart brengt; het feedbackrapport levert informatie op voor verdere gerichte pedagogische ondersteuning.

De klasleraar vervult een centrale rol ten aanzien van de leerbegeleiding. Het initiatief en de concrete invulling van de leerbegeleiding situeren zich verder in hoofdzaak bij de individuele (kern)leraren. Leerlingen kunnen steeds een beroep doen op de cel leerlingenbegeleiding. De leerlingenbegeleiders stellen zich laagdrempelig op door hun opmerkelijke 'aanwezigheid' tussen de leerlingen. In een wekelijks overleg tussen de directie, de leerlingenbegeleiders en het Centrum voor Leerlingbegeleiding (CLB) worden leerlingen met leer- en andere problemen opgevolgd. De resultaten worden teruggekoppeld naar de klassenraad die eveneens voorstellen tot bijsturing formuleert of aanvullende maatregelen voorstelt. Er is tevens een nauwe samenwerking met het CLB. De school onderstreept bij de begeleidingsinitiatieven het belang van een goede samenwerking met de ouders. Dit blijkt onder meer uit een nauwgezette communicatie over de (mogelijke) ondersteuningsacties en het vragen van concrete engagementen.

De school beschikt over een digitaal leerlingvolgsysteem dat relevante gegevens over de leerlingen complementair samenbrengt. Acties en vorderingen worden hierin doorgaans goed bijgehouden; remediëringsinitiatieven niet te na gesproken. De aangelegde leerlingdossierlijnen vormen onder meer een belangrijke informatiebron bij de besprekingen tijdens de (delibererende) klassenraad zodat de opvolging van de leerlingen efficiënt kan verlopen.

De school voorziet in een strategie om de effecten van het beleid en de individuele acties te evalueren en bij te sturen. Halfjaarlijks vindt met de verantwoordelijken voor de leer- en leefzorg een uitgebreid overleg plaats. Dit overleg stelt zich als doel een bilan t.a.v. de lopende begeleidingsacties en -resultaten op te maken en deze waar nodig bij te sturen. Op het vlak van nascholing en ondersteuning van het personeel in functie van de leerbegeleiding onderneemt het schoolbeleid structurele en toekomstgerichte initiatieven.

4.4 Evaluatie

4.4.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Op schoolniveau is er veel aandacht voor het ontplooiën van een concreet evaluatiebeleid. Een duidelijke visietekst beschrijft in het schoolwerkplan de afspraken over de criteria van het evaluatiesysteem. De aandacht voor competentiegerichte evaluatie, het afstemmen van permanente evaluatie, mondelinge of schriftelijke evaluatie in de verschillende onderwijsvormen en een geïntegreerde en leerplangerichte evaluatie met snelle feedback naar de leerlingen zijn belangrijke aandachtspunten.

De inhoudelijke invulling van de evaluatie wordt toevertrouwd aan de leraren en vakgroepen. Geïndividualiseerde overzichten per klas bundelen de vakafspraken over de puntenverhouding dagelijks werk en proefwerken, permanente evaluatie, mondelinge en schriftelijke proefwerken. Ook de verhouding kennis, vaardigheden en attitudes wordt vastgelegd per vakgroep. Trimestrieel wordt in een syntheserapport een globaal overzicht gegeven van de beoordelingen. Voor een aantal vakken werden duidelijke afspraken gemaakt omtrent de evaluatie van de attitudes. In andere vakken is de evaluatie van de attitudes onduidelijk. De meeste proefwerken worden afgesloten met een korte zelfevaluatie. De

leerlingen krijgen de gelegenheid om verbeterde proefwerken met de leerkracht door te nemen.

Ondanks de duidelijke aansturing op schoolniveau wordt de evaluatie in sommige vakgroepen onvoldoende aangewend om het leerproces van de leerlingen bij te sturen. De evaluatie is er onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen, overwegend kennisgericht en reproductief.

De remediëring komt doorgaans neer op een verwijzing naar de huiswerkklas of bijkomende oefeningen en/of bijwerklessen tijdens de middagpauze. De remediëringsvoorstellen schriftelijk noteren en beschikbaar stellen aan de ouders is nog niet de gewoonte van de leraren.

Aan het eind van het schooljaar volgt voor een aantal vakken geregeld een vakantietaak. De opdracht wordt afgestemd op de individuele noden van een leerling.

Voor leerlingen met leerstoornissen worden geïndividualiseerde afspraken voor het verloop van de evaluatie en de correctie gemaakt.

Er zijn geen strikte deliberatiecriteria opgesteld die systematisch worden gehanteerd. De school bekijkt ook de geïntegreerde proef en stage als afzonderlijke vakken.

Globaal ligt het aantal A-attesten hoger dan de Vlaamse referentiegegevens. Uitgestelde beslissingen zijn er niet in de eerste graad. In de tweede en derde graad aso en tso worden ze gebruikt als extra kans om een C-attest af te wenden. Het aantal uitgestelde beslissingen is beperkt, maar de visie van de school strookt niet met de regelgeving ter zake.

4.4.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde manier via de vak- en syntheserapporten maar ook via oudercontacten.

De vakrapporten geven een overzicht van de toetsen en taken van de individuele leerling. De rapportbeoordelingen in de vakrapporten zijn vooral cijfermatig, al werden er op schoolniveau vanuit het talenbeleid afspraken gemaakt om de rapporten van tekstcommentaren te voorzien. De vakcommentaren op het rapport voor dagelijks werk bestaan hoofdzakelijk uit toelichtingen over de studiehouding, maar verwijzen zelden naar al dan niet verworven vaardigheden en vakattitudes. Vooral in de eerste graad is er aandacht voor verduidelijkende en bemoedigende commentaren. Remediërende commentaren i.v.m. de manier waarop de leerling tekorten kan bijwerken, komen weinig voor.

In de syntheserapporten worden afhankelijk van graad en onderwijsvorm de verhouding dagelijks werk en proefwerk en het jaarsynthesecijfer per vak toegelicht. In de eindbeoordeling worden het attest en advies toegelicht.

De attituderapporten met duidelijke criteria gebaseerd op de SAM-schaal (Schaal voor attitudemeting) bieden de ouders en leerlingen informatie over de studiehouding en de sociale vaardigheden.

De wettelijke verplichting om de toekenning van een B- of C-attest te motiveren wordt nageleefd. De school somt hierbij de tekorten op, maar de formuleringen in het syntheserapport zijn niet altijd voldoende transparant en verklarend. De elementen die hebben geleid tot de beslissing van de klassenraad (o.a. inhoudelijke analyse van de tekorten, de aangeboden remediëringsinitiatieven) worden niet mee opgenomen in de motivering.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De directie, die reeds lang de functie waarneemt in de school, gelooft sterk in participatief leiderschap. Samen met de adjunct-directeur en de graadcoördinatoren (beleidsteam) geven zij gestalte aan het intern leiderschap in de school. Binnen de organisatiestructuur zijn de toegewezen taken en verantwoordelijkheden duidelijk omschreven, afgebakend en gekend door alle participanten van het schoolteam. De school kiest er bewust voor om de coördinatoren blijvend te belasten met een deeltijdse lesopdracht met als doel de kloof tussen de leraren en het beleid te verkleinen en om zo een voldoende draagvlak voor de beslissingen te creëren.

Via functioneringsgesprekken, de aanwezigheid en participatie van het beleidsteam binnen de diverse werkgroepen en de didactische begeleiding van de vakgroepen door de pedagogische begeleidingsdienst, tracht het beleid het pedagogisch-didactisch handelen in kaart te brengen.

De school wil een dynamisch onderwijscentrum zijn dat ingebed is in het sociale weefsel van de regio. In dit kader ontwikkelde de school een aantal strategische doelstellingen voor de organisatie. Vanuit de participatie van het gehele personeelsteam werden deze doelen verder uitgewerkt en geconcretiseerd in operationele doelen en beschreven in het schoolwerkplan. Ook in de klaspraktijk tracht het beleid de gezamenlijke doelgerichtheid te waarborgen door de participatieve inbreng vanuit het personeel en de reflectie binnen de werkgroepen en de vakwerkgroepen. Jaarlijks worden de operationele doelen en het schoolwerkplan geëvalueerd. Op basis van deze analyse en/of in functie van nieuwe onderwijsontwikkelingen worden aangepaste operationele doelstellingen geformuleerd en wordt het schoolwerkplan bijgestuurd.

De organisatie van de besluitvorming en de inbreng van de directies, de coördinatoren en de beleidsondersteunende organen zijn vastgelegd in de operationele doelen en in de taak- en functiebeschrijvingen. Naast de officiële organen en de pedagogische raad, krijgen ook de diverse werkgroepen en vakwerkgroepen beleidsondersteunende verantwoordelijkheden en taken, waardoor ze betrokken worden in de besluitvorming. De betrokkenheid van de ouders en de leerlingen tracht men te stimuleren en te waarborgen door de ouder- en leerlingenraad. Het schoolwerkplan en het schoolvademecum (kwaliteitshandboek) vormen de leidraad voor de beleidsvoering en zijn het referentiekader voor zowel de praktische als pedagogische schoolwerking. Door gebruik te maken en het ter beschikking stellen van een elektronisch leer- en communicatieplatform, voor internen en externen, tracht de school de gegevensstroom zowel top-down als bottom-up geordend te laten verlopen.

De school beschikt over een strategie om het eigen functioneren in kaart te brengen. Op cyclische basis wordt de schoolwerking getoetst d.m.v. interne en externe evaluaties (enquêtes bij leerlingen en personeel, screening van resultaten in het hoger onderwijs, peilingsonderzoeken, screening van studierichtingen door de pedagogische begeleidingsdienst, ...). De resultaten worden geanalyseerd en indien nodig worden er actieplannen opgesteld. Uit de resultaten van het onderzoek van de inspectie naar de erkenningsvoorwaarden en de onderwijsprocessen, blijkt dat de doeltreffendheid van de ondernomen acties/plannen op klasniveau vaak minder kwaliteitsvol is. Door onvoldoende opvolging vanuit het schoolbeleid wordt de succesvolle implementatie van de vooropgestelde acties, op het niveau van de klaspraktijk, onvoldoende schoolbreed gewaarborgd. Zo wordt ook de vakgroepwerking formeel aangestuurd door het schoolbeleid, maar onvoldoende inhoudelijk opgevolgd. Dit resulteert in kwalitatief zeer uiteenlopende vakgroepwerking.

Het taalbeleid uit zich in praktische doelstellingen die opgevolgd worden door leden van de werkgroep. Uit de opvolging van de effecten van de gestelde doelen blijkt dat niet alle vakgroepen ingaan op de voorgestelde acties. De screening van de taken en toetsen met nuttige aanbevelingen, de schrijfkaders, het posterproject, het vakvademeccum e.d. zijn waardevolle projecten maar krijgen onvoldoende draagvlak. De betrokkenheid verbreden naar alle vakgroepen is dan ook een belangrijk werkpunt. De aandacht voor communicatie in en buiten de lessen in de Standaardtaal is sterk leraarafhankelijk en varieert van weinig tot zeer veel.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kwaliteitsvolle leerplanrealisatie voor opvoedkunde binnen het specifiek gedeelte van de derde graad Sociale en technische wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De betrokkenheid en inzet van het schoolteam.
- Het gunstige leer- en leefklimaat.
- De zorg voor de leerlingen.
- De leerbegeleiding in de eerste graad.
- De materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie in de meeste vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De vertaling van de schoolvisie naar strategische en operationele doelen en concrete acties.
- De participatieve besluitvorming.
- De organisatie van het schoolgebeuren.
- Het masterplan voor infrastructuur.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid van een aantal vakken/studierichtingen.
- De leerplangerichte ontwikkeling van de onderzoekscompetenties.
- Het afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De vakgroepwerking.
- De deskundigheidsbevordering.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van de leerplanrealisatie.
- De aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom en in de basisopties.
- De leerplanrealisatie voor Engels en Frans in aso derde graad specifiek gedeelte Economie-moderne talen.
- De leerplanrealisatie voor economie in aso derde graad Economie-moderne-talen en Economie-wiskunde.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	X	
Graad 1 Handel	X	
Graad 1 Latijn	X	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	X	
Graad 1 Moderne wetenschappen	X	
Graad 1 Sociale en technische vorming	X	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		X
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		X

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-02-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Jurgen Hus de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	